

Voorwoord

Beste lezers,

Met gepaste trots mag ik deze nieuwsbrief van Brigidakerkhof Bavel inleiden. Met veel nieuws wat er op en rond deze historische plek in ons dorp plaatsvindt en gaat plaatsvinden.

Sinds de start van onze stichting in het najaar van 2021 heeft het veel goeds gebracht. Met dank aan de gemeentelijke politiek, ambtenaren, betrokken inwoners en ondernemers. Met denkkraft, financiële middelen en handenarbeid.

Ik nodig u van harte uit om ons te blijven helpen.
Alles in het belang van deze waardevolle plek in ons dorp.
U bent van harte uitgenodigd contact met ons op te nemen.

Veel leesplezier.

Jac van Gils
Voorzitter Stichting Kerkhof Bavel
voorzitter@kerkhofbavel.nl
06-52883373

Herstel schade aan pilaar kerkhof

Het is 10 oktober 2025. Een onhandige manoeuvre van een vrachtwagenchauffeur die vanaf de Kerkstraat de steeg tussen Bastiaansen Dames Modestad en ons Brigidakerkhof in wilde draaien.

Het gevolg: De pilaar op de hoek is ontzet, de afdekplaat er bijna af gekukeld. Gelukkig geen persoonlijke ongelukken. De chauffeur heeft zich gemeld en de verzekering wikkelt het af.

Herstel gaat op korte termijn plaatsvinden. Als het pad eenmaal is afgesloten voor gemotoriseerd verkeer zal het hopelijk de laatste keer geweest zijn dat we daar schade hebben geleden.

Kerststallenroute

Ook afgelopen kerstperiode namen we als Stichting Kerkhof Bavel weer deel aan de kerststallenroute. Een prachtige periode om talrijke bezoekers te laten kennismaken met deze historische plek en ... onze nieuwe kerstal met nieuwe kerstgroep te tonen

De stal is gemaakt door oerbavelnaar Johan Marcelis. De kerstgroep is afkomstig van de zolder van een andere nijvere inwoner.

Dank voor jullie inzet!

Gezondheid bomen in het algemeen en treurbeuken in het bijzonder

Bomen zijn in deze tijd van opwarming steeds belangrijker om schaduw te creëren en vocht vast te houden.

Op ons kerkhof bevinden zich elf bomen die van bijzondere waarde zijn en daardoor ook opgenomen zijn op de Bredase Bomenkaart.

<https://breda.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=605cfa90a130440dabb91ba8e4f7c2da>

Die bomen hebben een beschermde status en mogen daardoor niet zomaar gekapt worden.

Foto van Peter Smeekens

Twee van die bomen zijn al meer dan 100 jaar oud. Het betreft de gigantische treurbeuken, die in 1888 geplant werden toen de Brigidakerk gesloopt was. De ruimte werd toen ingericht als kerkhof met een bomen- en struikenstructuur.

De treurbomen waren destijds met z'n zessen en kostten één gulden per stuk, zoals we kunnen lezen op de nota van tuinman Cees van Eijk.

Deze eeuwelingen hebben het zwaar door warmere en drogere zomers en door de wisselingen van grondwaterstand.

Recent brachten Marie-Jose van den Bersselaar (adviseur bomen en stedelijk groen gemeente Breda) en Boudewijn Zandee (Innogreen-Brimex) een bezoek aan het kerkhof om een plan van aanpak te maken voor het behoud van deze bomen.

Dank aan hen voor de aandacht die ze aan deze meer dan waardevolle bomen schenken.

Van 4 tot 6 februari gaat de gemeente Breda werkzaamheden uitvoeren bij de treurbeuken:

- Beoordeling boven en ondergronds.
- Het nemen van bodemmonsters voor verbetering van de bodem mocht dit nodig zijn.
- Er zal een VTA-beoordeling uitgevoerd worden in combinatie met conditie bepaling.
- De worteling zal in beeld worden gebracht.

Meer informatie over het waardevolle groen op ons Brigidakerkhof is te vinden op onze website <https://www.kerkhofbavel.nl/index.php/de-waardevolle-bomen/>

86
Januari 1886

NOTA

voor de Heeren van het Kerkhof te Bavel
van C. van Eijk Tuinman

Decemb.		
10 tot 15	6 ans zwerft a 15	90
" " "	2h. " " a 15 zwerft	2 80
17 " 22	24 " " a 15	3 60
" " "	60 " " a 15 "	7 80
24 " 29	10 " " a 15	1 50
" " "	55 " " a 15 "	4 55
gel. 325 linden nieuw a 5		16 25
" 6 treurbeuken in sorten a 100		6 00
" 4 kleine masten a 40		1 60
" 10 Kiphoornen a 40		4 00
" 26 Coniferae a 50		15 00
" 11 " " a 75		8 25
" 12 Walsten a 75		9 00
" 11 Pyramidaleeuten bonte a 50		5 50
" 57 Struikheesters a 20		11 40
" 15 Brouns Crenosper a 15		3 25
		99 40
		05

segl.
C. van Eijk
12 Januarij 1886

Foto van Peter Smeekens

Feestdag Heilige Brigida van Kildare

Eén februari is elk jaar de feestdag van de Heilige Brigida van Kildare. Brigida stierf op 1 februari 523 in het door haar gestichte klooster te Kildare. Ze is patrones van Ierland en werd in 451 geboren in Faughart.

Als beschermheilige van de veehouders is ze zeker sinds 1463 thuis in Bavel. De klok uit dat jaar heet Brigida en hing in de gelijknamige kerk die op het huidige Brigidakerkhof stond. Ook een straat, school, koor, verenigingen en vele meisjes in Bavel werden naar Brigida vernoemd, net als de melkfabriek waar een beeld in de gevel stond.

Sinds 1 februari 2025 staat dat beeld, gerestaureerd dankzij vele giften uit het dorp, op de plaats waar vroeger het priesterkoor van de Brigidakerk was. Het naamloze kerkhof is toen door wethouder Jeroen Buijns ook officieel omgedoopt in "Brigidakerkhof".

In Bavel herdenken we haar elk jaar.

Komende zondag 1 februari om 9:30 uur is er een eucharistieviering in onze Maria Hemelvaartkerk.

Het Brigidakoor luistert de mis op met gezang. De werkgroep gezinsvieringen heeft de viering voorbereid. Zij gaan ons uitleggen wie Brigida was en wat zij haar voorbeeld ons ook nu nog kan leren.

U bent van harte uitgenodigd voor deze viering. De werkgroep doet er alles aan om de viering ook voor kinderen aantrekkelijk te maken.

Haar relikwie, die sinds eeuwen in het bezit is van onze parochie, zal weer op het altaar prijken.

Na afloop van de viering is er gelegenheid om een bezoek te brengen aan het Brigidabeeld dat ons kerkhof siert.

Om een kaars aan te steken, om even stil te staan bij wat zij ook voor ons dorp betekend heeft.

Uitlichting Kapel en Hand Waterpomp

Als Stichting Kerkhof Bavel zijn we afhankelijk van bijdragen van onze donateurs en gemeente om onze wensen financieel te kunnen verwezenlijken. Eerder hebben we met uw steun het Brigidabeeld kunnen restaureren en de prachtplek kunnen geven op het kerkhof.

Voor een tweetal projecten vragen we nu uw steun.

Afbeelding copyright Living Projects

Uitlichting Kapel

Op hoogtijdagen, zoals rondom kerst en de kerststallenroute, lichten we de kapel "houwtje-touwtje" uit. Een lange steigerpijp de grond in, schijnwerper erop, met een kabel richting Geert en Henneke, stekker erin en branden maar.

Dat moet en kan beter. Professionele uitlichting met spots aan beide zijden van de kapel. Lichten die aanspringen bij het in werking treden van de openbare straatverlichting.

Waterpomp

Een watervoorziening hebben we niet op ons kerkhof. Voor het watergeven van de planten zijn we afhankelijk van de medewerking van ook weer Geert en Henneke. Tegen de muur van hun pand in de steeg tussen Brigidakerkhof en Bastiaansen Dames Modestad hebben ze een kraan bevestigd waar eenieder belangeloos water mag tappen.

Kan het beter? We hebben het voornemen om een waterput te laten slaan op ons kerkhof. Erbovenop een authentieke handpomp, zoals we vroeger ook bij de boerenerven zagen.

Plateau eronder en muurtje erachter ter bevestiging. Vergunning is in vergevorderd stadium en ook is er een bedrijf dat belangeloos de put wil slaan.

Vrijwilligers voor aanleg zijn er ook al, al kunnen we er altijd meer gebruiken.

Nu dus de financiering voor aanschaf van de pomp.

Merijn Bol van AH Bavel, heeft ons ruimte aangeboden om zes weken gebruik te maken van de zuil om statiegeldbonnen in te zamelen.

Helpt u ons ook?

We zijn iedereen daar dankbaar voor.

Ben ervan overtuigd dat we de gelden goed en verantwoord besteden.

Overledene uitluiden

Een oud gebruik in ons dorp. Als een inwoner overlijdt worden de bewoners van ons kerkdorp daarvan nog dezelfde of de volgende dag door het luiden van de klokken op de hoogte gebracht. Het gelui van de twee grote klokken galmt over ons dorp.

De zware klok uit 1950 heet Maria. De lichte klok 1463 heet Brigida.

Als een vrouw is overleden wordt gestart met de lichte Brigida-klok en valt de zwaardere Maria-klok bij. Het gelui stopt met de lichte Brigida-klok. Als een man is overleden is het andersom. Dan klinkt de zware klok het langst.

Ook nu nog wordt er door (de vrouw van) de koster geluid om het overlijden van een dierbare van u te melden. Uiteraard wordt dat altijd gedaan voor iemand die vanuit de kerk begraven wordt. Maar dat hoeft niet. Er zijn geen kosten of voorwaarden aan verbonden.

Tijdens openingstijden van het parochiesecretariaat (maandag, woensdag, donderdag, vrijdag van 10:30 tot 12:00 uur) kunt u een overlijden melden en vragen om uit te luiden (telefoon 0161 43 1204). De medewerksters van het secretariaat geven uw verzoek door aan Hans of Aline van der Zanden.

Hoort u de klokken slaan, hoort u de aankondiging van een overlijden van een inwoner?
Toon respect, sta even in gedachten stil ...

Overigens is het ook mogelijk om de rouwkaart in het informatiebord op ons Brigidakerkhof op te laten hangen, ter kennisgeving voor eenieder.

Zie onze contactgegevens verderop in deze nieuwsbrief.

Allerzielen op ons Brigidakerkhof 2 november 2025, een levendige traditie

Op Allerzielen 2025 werd het kerkhof in Bavel druk bezocht. Overdag werden graven verzorgd, schoon gemaakt en voorzien van verse bloemen.

Foto's Patrick Bogers

Het is al eeuwenlang een traditie om bolchrysanten te plaatsen op de graven van geliefden tijdens Allerzielen. Het is een sterke plant die goed tegen de kou en regen kan en lang mooi blijft. Witte chrysanten zijn een symbool van rouw, eerbied en herinnering. De ronde volle vorm staat voor volledigheid, een leven dat voltooid is en de voortdurende verbondenheid met overledenen.

Foto's Patrick Bogers

We zien daarnaast ook veel verse bloemen en planten met levendige kleuren. Zij geven aan dat onze herinneringen en dankbaarheid nog steeds voortleven en levendig zijn.

Foto's Patrick Bogers

Een andere traditie op deze speciale dag is om een kaarsje te branden. Dit kan thuis voor een foto of een speciale plek in huis. Of in kerken en kapelletjes. Met Allerzielen wordt er ook licht gebracht op het kerkhof. Her en der worden er kaarsen gezet die ook weleens dodenlichten worden genoemd. Het licht staat symbool voor hoop en troost in donkere tijden en brengt licht, warmte en richting. Daarom wordt een dodenlicht gezien als een teken dat het leven van de overledene voortleeft in het licht van onze herinneringen. Het brandende licht "waakt" als het ware over het graf.

Foto's Patrick Bogers

Vooral 's avonds komen deze warme lichten goed tot hun recht. Tijdens de jaarlijkse lichtjesavond stonden we samen stil bij iedereen die we missen en zijn dankbaar voor wat iedereen die ons voorging voor ons heeft gedaan. Ondanks de novemberkou trok een zachte warme gloed over de paden, waar honderden kaarsen het duister doorbraken en troost brachten aan wie even wilde blijven staan, kijken, herinneren.

Foto's Marga Migchelbrink

Bezoekers namen de tijd om een kaars aan te steken, een naam te fluisteren of simpelweg in stilte aanwezig te zijn. De verhalen die verteld werden zorgden voor een gevoel van verbondenheid, ieder met zijn eigen verhaal, maar toch samen.

Onder onze terugkerende bezoekers zijn er ook enkelen begaafd met een fotogenieke blik. Zij hebben hun best gedaan om de sfeer te vangen. Foto's van hen treft u hierbij aan. Graag willen wij Patrick Bogers, Marga Migchelbrink en Lenneke Hendrickx bedanken voor de door hen ingezonden foto's. Verder willen we Peter Smeekens bedanken voor deze foto die sommigen al gezien hadden in de "Terugblik

Allerzielen
Brigidakerkhof" op de
site van Stichting
Dorpsraad Bavel.

Het was een avond
waarin het kerkhof
veranderde in een plek
van Licht, liefde en
herinnering.

We willen iedereen
bedanken die heeft
bijgedragen aan deze
mooie en
betekenisvolle
bijeenkomst.

Breng volgend jaar ook jouw licht

Allerzielen is geen avond alleen voor wie rouwt. Het is een avond voor iedereen die wil herinneren, verbinden en stilstaan. Misschien mis je iemand die ver weg begraven ligt. Misschien wil je even zijn op een plek waar verhalen leven. Misschien zoek je troost, of wil je troost brengen.

Wat jouw reden ook is: je bent welkom.

Kom op 2 november naar het Brigidakerkhof in Bavel.

Breng een bolchrysaant, een kaarsje, een herinnering, een moment van stilte.

Deel jouw verhaal, of luister naar dat van een ander.

In het licht van Allerzielen leeft ons Brigidakerkhof.

Colofon

Nieuwsbrief 16, januari 2026

Redactie

Jac van Gils

Hans van der Zanden

Stichting Kerkhof Bavel

Bestuur

Jac van Gils (voorzitter)

Hans van der Zanden (secretaris)

Cris Schaap (penningmeester)

Erwin Leppens (lid)

Vrijwilligers

Jurgen van den Broek

Peter van Engelen

Henk van Gestel

Ben Hulshof

Toine Jansen

Frie Marcelis

Wim Nelemans

Gerard Oomen

Kees Rutten

Bezoek onze Website

 <https://www.kerkhofbavel.nl/>

en vind ons op Facebook

<https://www.facebook.com/Kerkhof-Bavel-104410621933074/>

neem contact met ons op via

info@kerkhofbavel.nl of voorzitter@kerkhofbavel.nl of penningmeester@kerkhofbavel.nl

uw gift is zeer welkom op NL61 RABO 0374 6491 38 ten name van Stichting Kerkhof Bavel

Inschrijfformulier donateur Stichting Kerkhof Bavel

Ik ondersteun graag Stichting Kerkhof Bavel

- Ik word donateur voor een jaarlijks bedrag van € 18,88
voor 1 - 3 - 5 jaar - onbepaalde tijd

Naam: Kies een item.

Contactpersoon: Kies een item.

Straat/postbus:

Postcode/plaats:

Telefoon:

Emailadres:

Stuur dit formulier aan:

Stichting Kerkhof Bavel
Klaverfeld 4
4854 KW Bavel

Of mail het formulier naar penningmeester@kerkhofbavel.nl

Daarna wordt er contact met u opgenomen.

NB: Indien u zich aan ons verbindt als donateur voor tenminste 5 jaar is uw gift aftrekbaar voor de Inkomstenbelasting zonder dat er sprake is van een giften-drempel. Bij uw overlijden vervalt de verplichting natuurlijk.

Heeft u vragen of wilt u ons Bavelse Kerkhof op een andere manier ondersteunen, bel of mail dan vooral met onze penningmeester Cris Schaap (06-23024926).

*) doorhalen wat niet van toepassing is